

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimi q[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonia, 4.III. 1502

VD16 R 168

Meretricib[us] [et] histrionib[us] vel alijs p[er]sonis suspectis no[n]
dabit[ur] aliq[ui]d de patrimonio [christ]i. nec debent sp[irit]uales tales
locare

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Summula Haymundi

symoniacis. Ad hoc r̄ndetur p̄ distinctōnem. qz alīq̄s vel scienter intras symoniā v̄l ignorāter. si ignorāter tūc ep̄s p̄t cū eo disp̄sare si statim resūgnauerit bñficiū. Si aut̄ sc̄ter tūc ppter enormitatē peccati nullus h̄z cū eo dispensare nisi dñs apostolicus.

L Quinto notandū. null⁹ clericus d̄ dare meretricib⁹ vel histrionib⁹ vel alijs ḡsonis suspect⁹ de bonis xp̄i. Causa hui⁹ ē. qz cleric⁹ possidet patrimoniu xp̄i. et iō quicqd v̄tra necessitatē obtinet hoc nō ē ei⁹ p̄piū. h̄z p̄piū ē pauper⁹ q̄ sunt serui xp̄i. Si ḡ cleric⁹ daret hoc patrimoniu xp̄i plo nus suspect⁹. tūc p̄uaret paupes talib⁹ bonis. h̄z tñ hoc nō d̄ fieri. Sz si vi deret eos velle perire ppter famē. tūc p̄t eis dare panē vt eos p̄seruet in via ta. qz tpe necessitat⁹ elemosyna nulli ē denegāda. Unū circa elemosynam tria sunt p̄siderāda. Primum ē. q̄ elemosyna d̄ dari de p̄piis et non de alienis. qz Ille q̄ dat elemosynā de alienis et nō de p̄piis suis. assimilat illi q̄ filiū vñicū in p̄ntia patris mactat. Sicut em̄ iste nō prestat gratū seruitiū patri. sic et iste q̄ nō dat elemosynā de suis p̄piis nō prestat seruitium acceptabile deo. Seco d̄ p̄siderare vt det recto ordine. vñ rectus ordo ē incipere a seip̄o et a suis p̄sanguincis. deinde alijs pauperibus. Tercio d̄ haltere bona intentōem. nā ille q̄ vult dare elemosynā d̄ ea dare bona in tentione. sz pure ppter deū et nō ppter vanā laudē. Et iō ad p̄positū de h̄strionib⁹ dicendū est. qñ clericus dat eis alīqd. hoc nō dat eis ppter deū sed ppter laudem vaneglie vt laudent eū hoīes corā pp̄lo. ideo d̄ sanctus Blas⁹. histrionib⁹ dare est demonib⁹ immolari.

L Ultimo notadū. q̄ uic⁹ vult petere p̄tendā suo p̄sanguineo v̄libi nō d̄ p̄mittere patrono alīqd neq̄ seruitiū neq̄ dona. qz als p̄mitteret sy moniā. eo q̄ p̄mitteret dare seculare p̄ sp̄uali. h̄z simplē petat ppter deū.

U Sure species varie sunt nomina quarum
s̄ doctor⁹ .i. multe species
s̄ doctoř .i. intueamur sp̄rum
Nullus habet. facies tamen inspiciamus earum
s̄ denarios p̄xio .i. cedis s̄ nūmis
Si nummos fratri prestas pro pluribus. aut si
Res promptas vendis signando tempora longa
vēditori .i. tribuas .i. es
Ut tibi plus detur tunc usurarius extas
s̄ denario⁹ s̄ certū .i. vendas
s̄ equ⁹ marcas vēditio
Qui vix quinq̄ valet. hec vsure species est
ille res locate .i. pignori posite
Ager sive domus tibi si sint iniudicatae
s̄ alīqb⁹ .i. acceptis .i. ager vel domus
Pro marcis. istis perceptis. pignora dicta

de fure libera esse propio .i. als
Iure vacare suo domino debent. alioquin
 magis .i. etiam remittas usuram
Si plus inde capis simili macula macularis
 tale nephias. remitto una .i. pecedo
Usuram facio si marcam presto per annum
 gallinis .i. modio illoz leguminu
Pro pullis. vel pro maldro pise. vel auene
 .i. an tps metendi
Ante diem messis nummos poteris dare tali
 s' sub tali frumentoz
Conditione mihi q' certo tempore maldra
 maldra pecuniaz
Tot reddam tibi quot poterit tua summa valere.

Istud est capitulo quoniam istud tractat. in quo autor determinat de usura et eius specie. et continuat ad procedentiam sic. Postquam autor in capitulo procedenti determinauit de symonia. hanc inter plebem determinare de usura. Et posset haec pars dividitur in tres partes quae ponit spes usurae. partes patet. Et vult quod multe sunt spes usurae. ita quod nullus potest scire complete nota illa sunt spes. et non tacitum nota sunt spes. et haec fieri quoniam alii alteri procedit pecuniam ut ei plus reddat ultra summam capitalem erit usurarius. Deinde subdit secundum spem dices. si aliquis vederet rem quod impetrare necessitas alicui. et si perfigeret sibi longum tempus seu terminus ut eo preciosius venderet esset usurarius. De quo subiungit exemplum dices. ut si unus vederet equum quod vix valeret quinq[ue] marcas. et daret eum propter certam usuram. Subdit tertium spem dices. si aliquis habueret agrum vel dominum pro pignore aliquem. tunc ille datur dare fructum domino suo. et si obseruat facit usuram. et si dominus plus sumeret ultra obligata. tunc iterum fieret usurarius. Deinde subdit quartum spem dices. si aliquis procedat alteri unam maream et sumat pro ea certam mensuram pulchram vel auene. et cogitarer sic in mente. tu merito accipias hunc munus cultum. quodcessisti maream pecuniam illi pro annu[m]. tunc talis est usurarius. Subdit notabile. quod licet est procedere alteri numeros annos messem. ut messe finita poterit alteri tot maldra. hoc sufficiunt summa recopensare.

Primo notandum circa item. quod usura est duplex. quodam est corporalis. usura corporalis habet fieri in rebus spiritualibus et pertinet ad doctores et predicatorum. et illa est laudabilis. unde canit de sanctis professoribus. pecuniam domini dedit ut dignus seruat usura. unde dicit in euangelio. seruus nequam cur non dedidisti pecuniam meam. et ego venies cum usura exiguum illam. Et usura corporalis habet fieri in rebus secularibus. ut patetur in sequentibus. **S**econdo notandum. quod usura sic definitur iusta. Usura est quodam detestabile quod sorti accidit pacto et intentio procedente. Et illa definitio declarat iuris sic. nam primo dicitur (est quodam detestabile) sed vice et hoc ponitur loco genitivis. quod oportet usura est detestabilis. sed non est. Secundo dicitur (quod sorti accidit) quod quisque recipit ultra sortem est usura. Deinde dicitur (pacto procedente) probatur. si diceres. ego procedam tibi duas marcas eo quod annuatim des mihi sex grossos de illis. tunc illi grossi faciunt usuram. Dicis etiam (intentio procedente).